

7. 10. 2005

ID: 36373

Nesprávné právní posouzení

Nesprávné právní posouzení věci je způsobitelným dovolacím důvodem jen tehdy, jestliže právě na něm napadené rozhodnutí spočívalo.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Odo 621/2003, ze dne 26.11.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobců a) Ing. R. K. a b) J. K., zastoupených, advokátem, proti žalované S., a.s., o zaplacení 1 000 000 Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 9 pod sp. zn. 18 C 348/99, o dovolání žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. června 2002 č. j. 14 Co 142/02 - 105, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Obvodní soud pro Prahu 9 rozsudkem ze dne 19. prosince 2001 č. j. 18 C 348/99- 91 poté, co jeho předchozí rozsudek ze dne 30. srpna 2000 č. j. 18 C 348/99 - 43 byl zrušen rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 8. března 2001 č. j. 14 Co 41/2001 - 58 a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení se závazným právním názorem, zastavil řízení v té části, kde se žalobci domáhali zaplacení dalších 14 % úroků z prodlení z částky 1 000 000 Kč od 1. 7. 1999 do zaplacení, a zamítl návrh na zaplacení částky 1 000 000 Kč spolu s 12 % úrokem z prodlení ode dne 1. 7. 1999 do zaplacení; zároveň rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Vyšel ze zjištění, že žalobkyně zakoupila stírací los žalované, který darovala žalobci, svému manželovi, jež u příležitosti svých narozenin v dubnu 1999 los setřel podle návodu otištěného na losu, korespondujícího s herním plánem z roku 1997. Na to uplatnil výhru u žalované ve výši 1000 000 Kč s tím, že v křížovce doplnil za použití písmen ve stíracím poli 10 slov. Soud se nejprve zabýval aktivní legitimací žalobců a dospěl k závěru, že s ohledem skutečnost, že finanční prostředky z výhry se stávají součástí společného jmění manželů, jsou oba žalobci ve věci aktivně legitimováni. Dále zjistil, že podmínky hry určoval herní plán ze dne 30. 7. 1997, který byl upřesněn změnou ze dne 22. 1. 1998 s tím, že ve stíracím poli jsou mimo výherních písmen kontrolní znaky - velikostně odlišná písmena, která nejsou písmeny výherními. Dále zjistil, že žalovaný předal předmětný los s ostatními losy k přepravě do místa určení Š. dne 2. 2. 1998, kde žalobkyně los zakoupila. Veřejnost byla informována o změně herního plánu prostřednictvím prodejců losů, když zástupce České pošty převzal od žalované dne 6. 2. 1998 k distribuci prodejcům losů změnou upřesněný nový herní plán v počtu 3 500 kusů. Soud dospěl k závěru, že v době, kdy žalobkyně los zakoupila, platil již herní plán změněný dne 22. 1. 1998, podle něhož vznikl žalobcům nárok na výhru ve výši 100 Kč, neboť použitím výherních písmen ve stíracím poli vytvořili v křížovce pět slov. Soud dovodil, že není rozhodující návod k setření a doplnění písmen do křížovky uvedený na losu podle původního herního plánu z roku 1997, na nějž text losu i odkazoval, neboť podle § 42 odst. 1 zákona č. [202/1990](#) Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, je závazným pouze platný herní plán, nikoliv text losu. Jednání žalované nepovažoval soud za rozporný s dobrými mravy, když žalovaná využila svého práva podle § 6 citovaného zákona a požádala Ministerstvo financí ČR o změnu herního plánu, spočívající v jeho upřesnění, a tato změna byla schválena. Řízení soud zastavil v části, v níž žalobci vzali žalobu zpět.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 6. června 2002 č. j. 14 Co 142/02 - 105 rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o věci samé a ve výroku o nákladech řízení potvrdil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Ztotožnil se skutkovými i právními závěry soudu prvního stupně s tím, že oba žalobci jsou ve věci aktivně legitimováni, a že rozhodující pro nárok na výhru je podle § 42 odst. 1 zákona č. [202/1990](#) Sb. herní plán platný v době koupě losu. Žalobcům vznikl nárok na výhru na základě herního plánu ze dne 30. 7. 1997 upřesněného změnou ze dne 22. 1. 1998, jestliže předmětný los byl s ostatními losy dán k přepravě do místa určení Š., kde druhá žalobkyně los zakoupila, až dne 2. 2. 1998. Dovodil, že nebylo porušeno ani ustanovení § 1 citovaného zákona, že o výhře rozhoduje předem neznámá okolnost podle předem stanovených herních pravidel, neboť okamžikem povolení změny herního plánu přestal platit v dotčených částech původní herní plán a herní plán v původním i změněném znění určoval shodně okolnost výhry tak, že výsledek je závislý na počtu vytvořených slov v křížovce za použití výherních písmen. Uzavřel, že nelze zaměňovat postup, kterým se účastníci loterie při stírání herních písmen řídí, s okolnostmi rozhodujícími o výhře. Námitky žalobců, že žalovaná např. nezajistila změnu textu losů, že nebylo zjišťováno, zda zpřístupnila veřejnosti změnu herního plánu, zda stáhla původní herní plán, nejsou pro

posouzení věci podstatné, protože i kdyby žalovaná některou uvedenou povinnost porušila, nezakládalo by to nárok žalobců na výhru. Nevyloučil, že žalobcům v souvislosti s porušením některé z povinností ze strany žalované vznikla škoda, a mohli se jí domáhat; jednalo by se však o jiný nárok, který není pokryt skutkovými tvrzeními v žalobě, a proto se jím nezabýval. Odvolací soud zamítl žalobu celou, i když podle herního plánu měli nárok na výhru ve výši 100 Kč, protože této výhry se v řízení nedomáhali, a navíc si odmítli výhru v této výši převzít. Uzavřel, že žalobcům nárok na výhru ve výši 1 000 000 Kč nevznikl.

Proti rozsudku odvolacího soudu podali žalobci dovolání, neboť nesouhlasí s právním posouzením věci odvolacím soudem a domnívají se rovněž, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování. Nesouhlasí s názorem odvolacího soudu, že pouze herní plán ve smyslu § 42 odst. 1 zákona č. [202/1990](#) Sb. určuje podmínky hry. Poukazují, že podle § 9 odst. 2 cit. zákona musí být uvedena část tohoto herního plánu na losu, za níž považují upozornění na okolnosti rozhodující o výhře při existenci kontrolních znaků na losu, a že text losů při herní jistně nad 50 000 Kč musí obsahovat číslo a datum povolovacího rozhodnutí, přičemž žalobkyní zakoupený los obsahoval jen povolovací rozhodnutí z roku 1997 a neobsahoval již informaci o tom, že herní plán byl v roce 1998 změněn - byl tedy opatřen odlišným povolovacím rozhodnutím. Změněný herní plán platil od 22. 1. 1998 a přitom podle vyjádření žalované v přehledu výher vyhrál první účastník loterie již 20. 1. 1998, ačkoliv tehdy platil původní herní plán, který nebral zřetel na existenci kontrolních znaků na zakoupených losech. Soudem tedy podle dovolatelů nebyl brán zřetel na skutečnost, že žalovaná všem sázejícím ve smyslu cit. zákona nezajistila rovné podmínky. Nesprávné hodnocení důkazů v jejich neprospěch spatřovali dovolatelé v tom, že soud nezkoumal otázku doručení nového herního plánu prodejčům, a namítají, že žalovanou předložené potvrzení o doručení nového herního plánu zástupci České pošty je nevěrohodné, a že nebylo ani zjišťováno, zda v okamžiku zakoupení losu měli žalobci k dispozici nový herní plán či nikoliv a kdy žalovaná stáhla z distribuce původní herní plán. Žalobci navrhli, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Dovolání je v dané věci přípustné (§ 236 odst. 1 občanského soudního řádu - dále jen o. s. ř.), neboť bylo podáno proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku, protože byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. Dovolání, které splňuje formální i obsahové znaky předepsané ustanovením § 241a odst. 1 o. s. ř., bylo podáno včas, osobami oprávněnými (žalobci), řádně zastoupenými advokátem (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1 o. s. ř.) a vychází z dovolacích důvodů uvedených v § 241a odst. 2 písm. b) a odst. 3 o. s. ř.

Dovolací soud se nejprve zabýval námitkou žalobců směřující k uplatnění dovolacího důvodu podle § 241a odst. 3 o. s. ř., jímž lze vytýkat, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování

Dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o. s. ř. se nepojí s každou námitkou účastníka ke zjištěnému skutkovému stavu; pro dovolací řízení významné jsou jen ty námitky, jejichž obsahem je tvrzení, že skutkové zjištění, ze kterého napadené rozhodnutí vychází, nemá v provedeném dokazování oporu v podstatné části. Podstatnou částí se přitom rozumí takové skutečnosti, jež má odvolací soud za prokazané a které byly významné pro rozhodnutí věci při aplikaci hmotného práva. Uvedenému ustanovení odpovídá tvrzení, jehož prostřednictvím dovolatel zpochybní logiku úsudku soudu o tom, co bylo dokazováním zjištěno, eventuálně tvrdí-li, že soud z logicky bezchybných dílčích úsudků (zjištění) učinil nesprávné (logicky vadné) skutkové závěry. Skutková podstata vymezující dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o. s. ř. obsahuje dvě podmínky. První z těchto podmínek splní dovolatel tím, že namítá, že soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo přednesů účastníků nevyplývaly, ani jinak nevyšly za řízení najevo, nebo že naopak pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo. Druhá z uvedených podmínek je splněna výhradou, že v hodnocení důkazů, popřípadě poznatků, které vyplynuly z přednesů účastníků nebo které vyšly najevo jinak, je - z hlediska jejich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti či věrohodnosti - logický rozpor, nebo že výsledek hodnocení důkazů neodpovídá tomu, co mělo být zjištěno způsobem vyplývajícím z ustanovení § 133 až § 135 o. s. ř.

Nesprávnost skutkového zjištění spatřují dovolatelé v tom, že soud nezkoumal otázku doručení nového herního plánu prodejčům, že žalobkyní předložené potvrzení o doručení nového herního plánu zástupci České pošty je nevěrohodné, a že nebylo zjišťováno, zda v okamžiku zakoupení losu měli žalobci k dispozici nový herní plán či nikoliv a kdy žalovaná stáhla z distribuce původní herní plán. Odvolací soud však správně učinil závěr, že tyto tvrzené skutečnosti nebyly významné pro rozhodnutí věci při aplikaci hmotného práva, konkrétně § 42 odst. 1 zákona č. [202/1990](#) Sb., a proto se jimi nezabýval. Jak bylo výše uvedeno, dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o. s. ř. se nepojí s každou námitkou účastníka ke zjištěnému skutkovému stavu, ale pro dovolací řízení jsou významné jen ty námitky, jejichž

obsahem je tvrzení, že skutkové zjištění, ze kterého napadené rozhodnutí vychází, nemá v provedeném dokazování oporu v podstatné části, a tou se rozumí takové skutečnosti, jež byly významné pro rozhodnutí věci při aplikaci hmotného práva. Žalobci uplatněné námitky ke zjištěnému skutkovému stavu v uvedeném směru však významné pro rozhodnutí věci při aplikaci posuzovaného hmotného práva (§ 42 odst. 1 zákona č. 202/1990 Sb.) nebyly. Významným pro rozhodnutí věci (přiznání či nepřiznání nároku na výhru ve výši 1 000 000 Kč) bylo jen skutkové zjištění, že v době, kdy žalobkyně los zakoupila (po 2. 2. 1998), platil herní plán ze dne 30. 7. 1997 ve znění změny ze dne 22. 1. 1998. Toto skutkové zjištění má oporu v provedeném dokazování a dovolatelé uvedené skutkové zjištění ani nezpochybnili.

Dovolací soud dospěl k závěru, že v daném případě nenastala situace, jež by naplňovala předpoklady dovolacího důvodu podle § 241a odst. 3 o. s. ř., a tento důvod nebyl tedy uplatněn právem.

Dovolací soud se dále zabýval namítaným nesprávným právním posouzením věci ve smyslu § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., kterým je pochybení soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav, tedy případ, kdy byl skutkový stav posouzen podle jiného právního předpisu, než který měl být správně použit, nebo byl-li sice aplikován správně určený právní předpis, ale soud jej nesprávně interpretoval (vyložil nesprávně podmínky obecně vyjádřené v hypotéze právní normy a v důsledku toho nesprávně aplikoval vlastní pravidlo, stanovené dispozicí právní normy).

Nesprávné právní posouzení věci je způsobitelným dovolacím důvodem jen tehdy, jestliže právě na něm napadené rozhodnutí spočívalo, jinými slovy bylo-li rozhodující pro výrok rozhodnutí odvolacího soudu.

Odvolací soud aplikoval na danou věc § 42 odst. 1 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, podle něhož podmínky hry podrobně určuje herní plán, který zejména stanoví pravděpodobnost výhry, podmínky dozoru, způsobu kontroly, využití části výtěžku, výši vkladu (cenu losu), výši herní jistiny, počet výher a jejich jednotlivou a úhrnnou cenu, způsob provedení slosování nebo zajištění okolnosti jež určuje výhru a způsob zveřejnění výher.

Dovolací soud neshledal pochybení odvolacího soudu při aplikaci uvedeného ustanovení zákona na zjištěný skutkový stav, ani pochybení v nesprávném výkladu tohoto ustanovení. Dospěl-li odvolací soud - vycházející ze zjištění, že v době, kdy žalobkyně los zakoupila (po 2. 2. 1998) platil již herní plán změněný rozhodnutím Ministerstva financí ČR ze dne 22. 1. 1998 - k právnímu závěru, že rozhodující pro nárok na výhru je podle § 42 odst. 1 zákona č. 202/1990 Sb. herní plán platný v době koupě losu, je takový závěr správný. Namítají-li dovolatelé, že podle § 9 odst. 2 cit. zákona musí být uvedena část tohoto herního plánu na losu, zejména okolnosti rozhodující o výhře, a že text losu musí obsahovat číslo a datum povolovacího rozhodnutí, přičemž žalobkyně zakoupený los obsahoval jen povolovací rozhodnutí z roku 1997 a neobsahoval již informaci o tom, že herní plán byl v roce 1998 změněn, a neobsahoval ani informaci o kontrolních znacích, učinil odvolací soud s ohledem na tuto námitku žalobců správný závěr, že i kdyby žalovaná porušila některou povinnost danou ustanovením § 9 odst. 2 cit. zákona, mohli se žalobci domáhat náhrady škody, jednalo by se však o jiný nárok, než který byl pokryt skutkovými tvrzeními uvedenými v žalobě. Správný je rovněž závěr, že na losu byly uvedeny okolnosti rozhodující o výhře (výše výhry je závislá na počtu vytvořených slov v křížovce za použití výherních písmen), a nebylo tak porušeno ustanovení § 1 citovaného zákona, že o výhře rozhoduje předem neznámá okolnost podle předem stanovených herních pravidel, když herní plán v původním i změněném znění určoval ve smyslu § 1 cit. zákona shodně okolnost výhry tak, že výsledek je závislý na počtu vytvořených slov v křížovce za použití výherních písmen. Protože okolnost výhry byla určena shodně v původním i změněném znění herního plánu, je námitka žalobců k nezajištění rovných podmínek všem sázejícím bezpředmětná. S ohledem na výše uvedené nelze odvolacímu soudu vytknout nesprávné právní posouzení, jestliže uzavřel, že žalobcům nárok na výhru ve výši 1 000 000 Kč nevznikl.

Ze shora uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu je z hlediska dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. správný.

Podle § 242 odst. 3 o. s. ř. lze rozhodnutí odvolacího soudu přezkoumat jen z důvodů uplatněných v dovolání. Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3, jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny. Protože nebylo zjištěno a ani dovolateli tvrzeno, že by rozsudek odvolacího soudu byl postížen takovými vadami, Nejvyšší soud České republiky, aniž nařídil jednání (§ 243a odst. 1 o. s. ř.), dovolání žalobců podle § 243b odst. 2 o. s. ř. zamítl.

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)